

VERONICA TAMAȘ

ADMINISTRAȚIA OLTENIEI ÎN TIMPUL OCUPAȚIEI AUSTRIECE (1718—1739)

★

Oltenia a rămas sub stăpânire habsburgică timp de douăzeci și unu de ani, de la pacea de la Pasarovitz (1718), până la noua pace de la Belgrad (1739), timp în care s-au introdus unele măsuri în scopul consolidării dominației lor. Cadrele generale ale organizării noii provincii, austriecii le-au fixat prin decretul din 22 februarie 1719 și printr-un șir de măsuri ulterioare. Se stabilea un organ central la Craiova ce avea atribuțiuni administrative, fiscale și judecătorești.

În noua provincie s-au numit 5 vornici la județe, câte unul la fiecare județ; douăzeci ispravnici câte 4 de județ, un director al poștelor (atunci înflințate), douăzeci vâtafi, 5 intendenți și 60 slujitori pe lângă ispravnici¹.

Poruncile Administrației centrale erau executate în județ de organele locale ale puterii. Fiecare județ avea în fruntea sa câte un vornic² care executa la scara județului atribuțiunile Administrației pe ansamblul provinciei. Atribuțiile autorității administrative au fost emise prin ordinele lui Steinville în 1721 și ale lui Solhausen³ în 1735.

Vornicul trebuia să aibă calități morale deosebite „cu o viață curată și creștinească, și să se ghideze în activitatea lui după rînduilele date“, să aibă grijă de arhivă ținînd „toate trebuincioasele scrisori în bună rînduială“.

Una din sarcinile importante era aceea de a determina pe locuitorii satelor să lase din păduri și munți și să-i aducă în sate, așezate în locuri bune, unde înainte fuseseră biserici, de asemenea nu puteau risipi oame-nii din vreun sat, nici să mute locuitorii fără știrea Administrației.

Proprietarii erau obligați să construiască pe moșia lor câte un han, comod, cu grajduri și alte lucruri necesare drumetilor, însă hanul trebuia să fie zidit și nu în pămînt, ci deasupra pămîntului. În caz că nu voiau să-l construiască trebuia să lase un străin. De asemenea „satele care se

1. Alexandru V. Vasilescu, *Oltenia sub austrieci 1716—1739*, vol. I. *Istoria politică sub austrieci*, București, 1929, p. 106.
2. Nicolae Iorga, *Istoria Românilor*, vol. VII, București, 1938, p. 76—77.
3. A. D. Xenopol, *Istoria Românilor*, vol. V, Iasi, 1896, p. 98.
4. Arh. Stat. Sibiu, *Tratd. Brakenthal*, ms. L. 1—5/205, p. 232—237.

www.muze-e-valcea.ro / www.cimec.ro

afina pe la drumuri să facă circiumi pentru trebuința călătorilor, casă, plvință și grajd, la care să găsească călătorii vin și alte trebuincioase lucruri, cu bani gata, cu prețuri după dreptate".

Vornicul era obligat să ia măsurile de rigoare pentru păstrarea în bună stare și să restaureze podurile, fântinile și drumurile regale ale județului. Podurile mai mari de peste riuri trebuiau construite cu ajutorul întregii provincii, iar cele mici care se aflau pe drumurile comune trebuiau reparate de oamenii din satele vecine. În caz contrar li va pedepsi cu 100 taleri amendă.

Prin autoritatea sa răspundea pentru întreaga siguranță a județului. Lunar raporta Administrației despre activitatea desfășurată în județ, cât și a ispravnicilor care trebuiau îndrumați și controlați. În chestiunile deosebit de importante, vornicul trebuia să ia hotărâri ajutat de cei patru ispravnici. Ordinele venite de la Administrație erau deschise și comunicate în prezența ispravnicilor, după care aceștia trebuiau să treacă la executarea lor. De asemenea dădea ordine ispravnicilor ca fiecare din ei să se îngrijească de partea plășii ce i s-a încredințat și să o conducă bine, în stringerea locuitorilor, popularea satelor și distribuirea justiției.

Datorită înmulțirii jafurilor și hoțiilor, la 14 februarie 1734 se dă poruncă, ca satele în jurul cărora s-a produs tilhăria să fie pedepsite și să plătească păgubașilor că n-au dat ajutor și pază⁵. S-a hotărât să se înarmeze oameni și să-i prindă pe tilhari. Se dădea despăgubire cite doi galbeni de aur pe hoțul viu și un galben de cel mort, cu condiția „să fie hoți adevărați”.

Austriecii au reușit după înfringerea rezistenței boierimii autohtone, să obțină o evidență reală a populației din Oltenia. Măsurile demografice adoptate erau complementul necesar al reformei fiscale și celei agrare⁶. Pentru a se crea condiții de stabilitate demografică, reforma fiscală trebuia coroborată cu măsuri de reformă socială și pentru prima dată în istoria țării relațiile agrare au fost reglementate prin așezăminte generale în timpul stăpînirii austriece⁷.

Potrivit instrucțiunilor din aprilie 1731 vornicii aveau îndatorirea să întocmească tabele complete de locuitori pe sate cu indicarea categoriei fiecărui dintre cei înregistrați „să ție vornicul lângă ofiumul lui ce li s-au dat toate trebuincioasele scrisori de socotelile și lucrurile județului împreună strinse și la rînduială⁸”.

Un progres însemnat trebuia să fie realizat prin instituirea evidenței riguroase a tuturor încasărilor fiscale, absența unei asemenea evidențe lăsase în trecut teren liber tuturor abuzurilor încasatorilor de dări, care nu rareori revendicau de mai multe ori achitarea aceleiași îndatoriri fiscale⁹.

Vornicul era dator să impună boierilor ca să nu mai perceapă de la locuitori impozite în plus¹⁰. Trebuia să strângă bani încasați din amenzi

5. Arh. Stat. Sibiu, Trad. Brukenthal, ms. L. 1—5/205, f. 78 v.

6. S. Papacostea, *Oltenia sub stăpînirea austriacă (1718—1739)*, București, 1979, p. 30.

7. *Ibidem*.

8. Arh. Stat. Sibiu, Trad. Brukenthal, ms. L. 1—5/205, f. 232—233.

9. Papacostea, *op. cit.*, p. 239.

10. Vasilescu, *op. cit.*, p. 110—111.

pentru tezaurul imperial. Trebuia să fie evidența „sumelor ieșite de la Administrație cisluite de la locuitori” și să țină în bună rânduială cărțile satelor, dăjdi, simbrî, etc.¹¹.

Nimeni nu avea voie să încaseze alte taxe decît cele legale. În caz contrar va fi aspru pedepsit¹².

În virtutea ierarhiei judecătorești se afla vornicul, el avea puterea și autoritatea de a judeca în primă instanță chestiunile mai grave, afară de acelea care trebuiau pedepsite cu mustrerea și de a hotărî asupra bunurilor, iar în a treia instanță pe cei nemulțumiți cu judecata ispravnicilor. Cei nemulțumiți de hotărîre puteau face recurs la Administrație.

Sistemul judiciar în vigoare care lăsa puterea judecătorească în cea mai mare parte în mîna boierilor — stăpîni pe moși și drogătorii — a fost firește cuprins și el de politica de reformă, îngrădind simțitor puterea și autoritatea socială a boierilor prin sustragerea locuitorilor dependenți de pe domeniul, autorității judiciare. S-a instituit o ierarhie de instanțe care a încadrat întreaga provincie într-un sistem judiciar uniform. Cauzele penale care comportau pedepse grave cunoșteau un început de instrucție la județe la locul faptei, iar după aceea erau transferate Administrației și Auditoriatului cu descurul întregii chestiuni¹³. Pricinile mărunte erau judecate în județ de vornici cu participarea ispravnicului în a cărei plasă se petrecuse fapta și a părților în litigiu. Vornicul putea să încaseze datoriile ce nu depășeau 100 taleri și să pedepsească pe vinovați cu cel mult 100 lovituri de vergi și o amendă de pînă la 6 taleri¹⁴. În sfîrșit ei mai judecau în apel și pricinile celor nemulțumiți de judecata ispravnicilor¹⁵.

Exercitiul justiției fiind una din atribuțiunile primordiale îl regăsim pe vornic și în calitate de judecător. Printre îndatoririle din 15 octombrie 1719 se menționează datoria vornicului să judece în primă instanță cazurile grave, în afară de omor și a hotărî asupra averii ucigașilor, avînd obligația „să îngrijescă a distribui justiția cu toată atenția”¹⁶.

Puterea vornicului era limitată la respectarea ordinelor și instrucțiunilor primite. Orice abuz sau violență fiind pedepsite. Se prevedea că dacă „un vornic în timpul funcționării sale va comite vreo injurie sau violență, în județ, va fi judecat de Administrație și se va dovedi ocupația adevărată, nu numai că va fi destituit, dar va fi amendat cu o sumă de bani, proporțional delictului comis”.

Vornicul primea salariu cîte 300 de lei pe an, la care se adăugau scutiri de dări și venituri de la gloabe, conform obiceiului¹⁷. Primul ștat de salarii din istoria țării¹⁸ datează din 1723.

S-a folosit pînă în 1723 vechiul sigiliu al Țării Românești, după care s-a creat un nou sigiliu, vulturul austriac cu două capete avînd în mijlocul pajurii, corbul cu crucea în cioc. Pentru înlăturarea încercărilor de

11. Arh. Stat. Sibiu, *Trad. Brukenhal*, ms. I. 1—8/295, f. 232.

12. Al. Vasilescu, *op. cit.*, p. 126.

13. Papacostea, *op. cit.*, p. 272.

14. Al. Vasilescu, *op. cit.*, p. 111.

15. Arh. Stat. Sibiu, *Trad. Brukenhal*, ms. I. 1—8/333.

16. Al. Vasilescu, *op. cit.*, p. 11.

17. Arh. Stat. Sibiu, *Trad. Brukenhal*, ms. I. 1—8/264, f. 73.

18. Papacostea, *op. cit.*, p. 259.

înșelăciune se înființează pentru fiecare județ câte un sigiliu propriu, necesar în administrație pentru eliberarea chitanțelor, contractelor, comisiunelor. Județul Vilcea avea un pom deoarece producea multe fructe, Romanați un spic de grâu, Dolj un pește, Gorj un cerb, Mehedinți un stup de albine. Se interzicea folosirea de peceti particulare în ștampilarea chitanțelor sau a actelor la încasarea dărilor¹⁹.

VORNICII GERMANI. Aparatul administrativ central și județean a fost din ce în ce mai mult germanizat și supus controlului direct și efectiv al elementului germanic. În urma unei inspecții întreprinse în 1731 în Oltenia, generalul Tige propune directorului Vallis, ideea care a fost adoptată de autoritățile de la Viena, dublarea la conducerea județelor, a vornicilor români cu alte un vornic sau cinovnic german²⁰. Ca atribuțiuni: execută controlul populației pe plăși și sate, se ocupă cu evidența categoriilor fiscale și capacității contribuabililor, înregistrarea în protocoale județene a datelor referitoare la situația economică și fiscală a locuitorilor, pentru a putea fi verificate și confruntate. De asemenea ca sarcină deosebită era și repartitia sarcinilor fiscale. Vornicii germani erau datori să aducă la cunoștință Administrației toate abaterile dregătorilor locali și să aibă „ochiul permanent treaz” asupra părtinirilor și abuzurilor comise de boieri cu prilejul dărilor. În 1735 se dau instrucțiuni cu privire la locuințele ce trebuiesc clădite vornicilor germani și salarizarea acestora²¹.

Abia după desăvârșirea acestei transformări care s-a prelungit timp de câțiva ani, rezistența boierimii a fost înfrântă, iar reformele au putut fi efectiv aplicate.

ANEXA

LISTA VORNICILOR

DOLJ

1718 Vasile Poenaru	1724 Constantin Obedeauu
1718 Gheorghita pitarul Socolescu	1725 Constantin Obedeauu
1719 Constantin Poenaru ²²	1726 Constantin Obedeauu
1720 Constantin Poenaru ²³	1727 Constantin Obedeauu ²⁴
1721 Constantin Poenaru ²⁵	1728 Constantin Poenaru ²⁶
1722 Constantin Poenaru ²⁷	1729 Matei Poenaru
1723 Constantin Obedeauu ²⁸	1730 Matei Poenaru

19. Al. Vasilescu, *op. cit.*, p. 111.

20. Papacostea, *op. cit.*, p. 266.

21. C. Giurescu, *Material pentru Istoria Olteniei sub austrieci*, II, 1726—1733, publicat de Constantin C. Giurescu, București, 1944, p. 64.

22. C. Giurescu, *op. cit.*, p. 226.

23. S. Papacostea, *op. cit.*, p. 30, confirmat la 13 octombrie.

24. Ștefan Pascu, Vladimir Hanga, *Crestomatie pentru studiul istoriei statului și dreptului RPR. III. (Feudalismul II)*, București, 1963, p. 230—231. Eudoxiu Hurmuzaki, *Documente privitoare la Istoria Românilor*, culese de... vol. VI, 1700—1750. Din Stabl. pentru Artele grafice Sococu, Sander et Teclu, 1878, p. 326—327.

25. Arh. Stat. București, *Fond., mf. Austria*, rola 101, tabla 552.

26. *Idem*, tabla 5566.

27. Arh. Stat. Sibiu, *Fond. Brukenthal*, ms. L. 1—5/208, f. 36.

28. Alexandru Vasilescu, *op. cit.*, p. 145—147.

29. Arh. Stat. București, *Fond. mf. Austria*, rola 102, c. 851.

1730 Radu Olănescu³⁰
 1731 Radu Brăiloiu³¹
 1732 Radu Brăiloiu
 1733 Radu Brăiloiu³²
 1734 Radu Brăiloiu³³

1735 Radu Brăiloiu
 1736 Radu Brăiloiu
 1737 Radu Brăiloiu³⁴
 1738 Radu Brăiloiu
 1739 Căpitan Eliescu, ispravnic³⁵

GORJ

1718 Stăicu Bengescu³⁶
 1718 Fota Bălăcescu
 1719 Matei Brăiloiu³⁷
 1720 Matei Brăiloiu³⁸
 1721 Matei Brăiloiu³⁹
 1722 Matei Brăiloiu⁴⁰
 1723 Constantin Brăiloiu⁴¹
 1724 Constantin Brăiloiu
 1725 Constantin Brăiloiu
 1726 Milco Lupoiu
 1727 Milco Lupoiu⁴²
 1728 Mihai Lupoiu
 1729 Toma Brăiloiu⁴³

1730 Preda Bujoreanu⁴⁴
 1731 Preda Bujoreanu⁴⁵
 1732 Preda Bujoreanu
 1733 Matei Săulescu⁴⁶
 1734 Radu Bujoreanu⁴⁷
 1735 Radu Bujoreanu
 1736 Franciscus Nagy
 1736 Radu Bujoreanu
 1736 Franciscus Nagy⁴⁸
 1737 Radu Bujoreanu⁴⁹
 1739 Radu Bujoreanu
 1739 Leonar postelnic, ispravnic⁵⁰

MEHEDINTI

1713 Matei Poenaru⁵¹
 1718 Gheorghe Milco
 1719 Constantin Argetoianu⁵²
 1720 Constantin Argetoianu⁵³
 1721 Constantin Argetoianu⁵⁴
 1722 Constantin Argetoianu⁵⁵
 1723 Matei Glogoveanu⁵⁶

1724 Matei Glogoveanu
 1725 Matei Glogoveanu
 1726 Matei Glogoveanu
 1727 Matei Glogoveanu⁵⁷
 1728 Constantin Argetoianu⁵⁸
 1729 Constantin Argetoianu

30. C. Giurescu, *op. cit.*, II, p. 415, decedează la 9 septembrie 1730.
31. Arh. Stat. București, *mf. Austria*, rola 103, c. 398.
32. C. Giurescu, *op. cit.*, III, p. 33 (din 1731).
33. C. Giurescu, *op. cit.*, II, p. 57.
34. C. Giurescu, *op. cit.*, III, p. 274.
35. C. Giurescu, *op. cit.*, III, p. 35.
36. C. Giurescu, *op. cit.*, I, p. 226.
37. S. Papucosca, *op. cit.*, p. 153, Confirmat la 13 octombrie.
38. *Crestomafie*, p. 230—231; Hurmuzaki, *Doc. VI*, p. 326—327.
39. Arh. Stat. București, *Fond., mf. Austria*, rola 101, tabla 555.
40. *Idem*, tabla 568.
41. Arh. Stat. Sibiu, *Fond. Brukenthal*, ms. L. 1—3/208, f. 36, Mort la 16.XI.1735.
42. Vasilescu, *op. cit.*, p. 145—147.
43. Arh. Stat. București, *Fond. mf. Austria*, rola 102, c. 832, în martie 1730 demisionat.
44. C. Giurescu, *op. cit.*, II, p. 373.
45. Arh. Stat. București, *Fond., mf. Austria*, rola 101, tabla 397.
46. C. Giurescu, *op. cit.*, III, p. 33.
47. C. Giurescu, *op. cit.*, II, p. 57.
48. C. Giurescu, *op. cit.*, III, p. 93, arestat în sept. 1736 pentru abuzuri.
49. C. Giurescu, *op. cit.*, III, p. 274.
50. *Crestomafie* III, p. 35.
51. C. Giurescu, *op. cit.*, I, p. 226.
52. S. Papucosca, *op. cit.*, p. 153, confirmat la 15 octombrie.
53. *Crestomafie*, p. 230—231; Hurmuzaki, *Doc. VI*, p. 326—327.
54. Arh. Stat. București, *Fond., mf. Austria*, rola 101, tabla 556.
55. *Idem*, tabla 569.
56. Arh. Stat. Sibiu, *Fond. Brukenthal*, ms. L. 1—5/208, f. 6, omorât de hoți la 29 aprilie 1734.
57. Vasilescu, *op. cit.*, p. 145—147.
58. Arh. Stat. București, *Fond., mf. Austria*, rola 102, c. 833.

1730 Constantin Argoticianu
1731 Barbu Otetelișanu²³
1732 Barbu Otetelișanu
1733 Mihai Roșianu²⁴
1734 Barbu Zătreanu²⁵
1735 Barbu Zătreanu
1735 Gaspar Rauch

1736 Barbu Zătreanu
1736 Gaspar Rauch
1737 Barbu Zătreanu²²
1737 Gaspar Rauch
1738 Barbu Zătreanu
1739 Radu fost ispravnic la Ploiești —
ispravnic²⁴

ROMANAȚI

1718 Iordache Fărcașanu⁴⁴
1718 Dumitrescu Moringlav
1719 Ștefan Pîrșcoveanu⁴²
1720 Ștefan Pîrșcoveanu⁴⁶
1721 Ștefan Pîrșcoveanu⁴⁷
1722 Ștefan Pîrșcoveanu⁴⁸
1723 Șerban Fărcașanu⁴⁹
1724 Șerban Fărcașanu
1725 Ștefan Fărcașanu
1726 Șerban Fărcașanu
1727 Șerban Fărcașanu⁵⁰
1728 Ștefan Pîrșcoveanu⁵¹

1729 Ștefan Pîrșcoveanu
1730 Ștefan Pîrșcoveanu
1731 Tudorascu Fărcașanu⁵²
1732 Tudorascu Fărcașanu
1733 Barbu Otetelișanu⁵³
1734 Radu Socoteanu⁵⁴
1735 Radu Socoteanu
1735 Anton Gebau⁵⁵
1736 Radu Socoteanu⁵⁶
1738 Radu Socoteanu
1739 Constantin Chiotis fost mare ar-
maș, ispravnic⁵⁷

VIIECA

1718 Ilie Otetelișanu⁵⁸
1718 Preda Hujoreanu
1719 Ilie Otetelișanu⁵⁹
1720 Ilie Otetelișanu⁶⁰
1721 Ilie Otetelișanu⁶¹

1722 Ilie Otetelișanu⁶²
1723 Ilie Otetelișanu⁶³
1725 Șerban Fărcașanu⁶⁴
1724 Șerban Știrbei⁶⁵
1724 Șerban Fărcașanu⁶⁶

39. C. Giurescu, op. cit., II, p. 428.
40. C. Giurescu, op. cit. III, p. 33.
41. C. Giurescu, op. cit. II, p. 57.
42. C. Giurescu, op. cit. III, p. 109.
43. *Crestomafie III*, p. 35.
44. C. Giurescu, op. cit. I, p. 226.
45. Papacostea, op. cit., p. 153, confirmat la 15 octombrie.
46. *Crestomafie*, p. 230—231, *Harmuzaki*, Doc. VI, p. 326—327.
47. Arh. Stat. București, *Fond*, mf. Austria, rola 101, tabla 531.
48. *Idem*, tabla 578.
49. Arh. Stat. Sibiu, *Fond Brukenthal*, ms. L. 1—3/208, f. 38.
50. Vasilescu, op. cit., p. 145—147.
51. Arh. Stat. București, *Fond* mf. Austria, rola 102, c. 831.
52. C. Giurescu, op. cit. II, p. 428.
53. C. Giurescu, op. cit. III, p. 33.
54. C. Giurescu, op. cit. II, p. 57.
55. C. Giurescu, op. cit. III, p. 77, iar iunie 1735 instalat ca inspector general al Oltenei.
56. C. Giurescu, op. cit. III, p. 274.
57. *Crestomafie III*, p. 35.
58. C. Giurescu, op. cit. I, p. 226, Ilie Otetelișanu decedează la 26 august 1731, Arh. Stat. București, *M-reș Horezu V*, bis/9.
59. Papacostea, op. cit., p. 153, confirmat la 15 octombrie.
60. *Crestomafie III*, p. 230—231, *Harmuzaki*, Doc. VI, p. 326—327.
61. Arh. Stat. București, mf. Austria, rola 101, tabla 553.
62. Arh. Stat. Sibiu, *Fond Brukenthal*, ms. L. 1—3/204, f. 72; Arh. Stat. București, mf. Austria, rola 101, tabla 576.
63. Arh. Stat. Sibiu, *Fond Brukenthal*, ms. L. 1—3/208, f. 35.
64. *Idem*, f. 36, de la 1 august.
65. C. Giurescu, op. cit. I, p. 602—603; Vasilescu, op. cit., p. 139.
66. Arh. Stat. Sibiu, *Fond Brukenthal*, ms. L. 1—3/204, f. 84, apore de la 9 decembrie 1724.

1726 Șerban Fărcașanu⁹⁷
 1726 Șerban Fărcașanu⁹⁸
 1727 Șerban Șirbei⁹⁹
 1727 Șerban Fărcașanu¹⁰⁰
 1728 Ion Heliăcean¹⁰¹
 1728 Ilie Otetelișanu¹⁰²
 1729 Ilie Otetelișanu¹⁰³
 1730 Preda Zătreanu¹⁰⁴
 1731 Mihail Roșanu¹⁰⁵
 1732 Dănil Pocraru¹⁰⁶
 1733 Olănescu¹⁰⁷

1734 Constantin Fărcașanu¹⁰⁸
 1735 Olănescu Radu¹⁰⁹
 1735 Constantin Fărcașanu¹¹⁰
 1735 Anton Marstaller¹¹¹
 1736 Constantin Fărcașanu¹¹²
 1736 Anton Marstaller¹¹³
 1737 Iordache Fărcașanu¹¹⁴
 1737 Constantin Fărcașanu¹¹⁵
 1737 Anton Marstaller¹¹⁶
 1738 Constantin Fărcașanu¹¹⁷
 1739 Gheorghe Canikes, ispravnic¹¹⁸

L'ADMINISTRATION DE L'OLTENIE PENDANT L'OCCUPATION AUTRICHIENNE

RÉSUMÉ

Durant les années de l'occupation autrichienne, les départements de l'Olténie étaient dirigés par des gouverneurs qui représentaient les organes locaux du pouvoir. Chaque département était divisé en quatre arrondissements conduits par un préfet, subordonné au gouverneur.

Leurs tâches étaient : de rassembler les habitants, de peupler les villages, de rendre justice, de rédiger les listes fiscales et l'encaisser les contributions en argent pour le trésor impérial. Ils surveillaient aussi la réparations des routes, l'entretien en bon état des auberges, des fontaines et des routes.

Les appendices contiennent les listes des gouverneurs des départements de l'Olténie (Doj., Gorj, Mehedinți, Romanși et Vâlcea, listes publiées déjà dans des documents.

87. *Idea*, I, 103 v.

88. C. Giurescu, *op. cit.*, II, p. 121.

89. Vasilescu, *op. cit.*, p. 145, până la 5 decembrie 1727.

90. C. Giurescu, *op. cit.*, II, p. 243.

91. Arh. Stat. București, Fond. m. Austria, vol. 102, c. 850.

92. Vasilescu, *op. cit.*, p. 146—147.

93. Arh. Stat. București, Fond. m. Austria, vol. 103, c. 398.

94. Arh. Stat. București, Fond. m. rea Polovragi XI/3.

95. C. Giurescu, *op. cit.*, III, p. 33.

96. C. Giurescu, *op. cit.*, I, p. 57 (de la 13 septembrie).

97. Arh. Stat. Sibiu, Fond. Bruckenthal, ms. 203 (I, 1—8), f. 67.

98. Acad. R.S.R., ms. 2033, I, 23 : Anton Marstaller a fost în funcție până la 20 august 1737.

99. Arh. Stat. Sibiu, Fond. Bruckenthal, ms. f. 1—5/206, f. 33.

100. Arh. Stat. București, Fond. m. rea Blănița, p. VII/30.

101. Arh. Stat. Sibiu, Fond. Bruckenthal, ms. 206, f. 105 ; Arh. Stat. București, Ms. 220, la 20 februarie 1737.

102. Arh. Stat. București, Fond. ms. 192, I, 374—373, la 20 august.

103. *Cronologia III*, p. 38.